

דף ג.

עין משפט א.ב. חו"מ סימן שצא סעיף א
עין בסעיף הקודם

עין משפט ג. חו"מ סימן שפט סעיף יח
עין לעיל דף ב: עין משפט ד

עין משפט ד. חו"מ סימן שפט סעיף א
עין לעיל דף ב. עין משפט א

עין משפט ה. חו"מ סימן שפט סעיף יח
עין לעיל דף ב: עין משפט ד

עין משפט ו. חו"מ סימן תי סעיף י

י. אחד החופר בור שיח או מערה אפי' חריץ חייב ולמה נאמר בור
שיהיה בו כדי להמית שהוא עומק עשרה טפחים ^ש אבל בפחות מכך
ונפל לתוכו שור ומת פטור, אבל אם הזיק בעל החפירה אפי' בעומק
כל שהוא ^ה חייב נזק שלם.

עין משפט ז. חו"מ סימן תיא סעיף א

א. אבנו סכינו ומשאו שהניחם בר"ה ^א והזיקו במקומם ^ב בין שהפקירן
בין שלא הפקירן ^ג. וה"ה אם הניחן בגג ונפלו ברוח מצויה והזיקו
במקומם אחר שנחו, הרי זה דומה לבורו שמזיק במקום שמונח שם

^ש. דאין רגילות לבהמה למות בנפילה בפחות מעשרה טפחים. סמ"ע ס"ק ט"ז.
^ת. דאין שיעור לנזיקין, אבל בתוספתא היא במחלוקת ופסק כת"ק דאמר כל שהוא וכסתם
משנה שלא נתנה בו שיעור.
^א. מבב"ק ג' ע"א ובדף י' ובדף כ"ח ע"ב, דתולדות הבור הם.
^ב. דאז דומיא דבור הוא שהוא מונח במקומו והניזק עובר עליו, משא"כ אם הזיקו דרך
הליכתן או נפילתן מהגג הוי תולדה דאש שמזיקה דרך הילוכה לניזק שעומד במקומו
כמו בסי' תי"ח. סמ"ע ס"ק א'.
^ג. פסק כשמואל שם דבלא הפקירן ג"כ הוי בור והלכה כשמואל בדיני.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

וחייב על מות בהמה ד או הזיקה וכן על נזקי אדם. בין שנתקל באבן והוזק באבן שהניח, בין שנתקל בקרקע והוזק באבנו ה, אבל נתקל באבנו והוזק בקרקע ו פטור.

אבנו וסכינו ומשאו פטור בהם ממיתת אדם ונזקי כלים ז. וכן אם הניחם ברשותו והפקיר רשותו ולא הפקירם ח ונתקל בקרקע וניזוק בהם חייב בעל התקלה.

דף ג:

עין משפט א. חו"מ סימן תי סעיף א
עין לעיל דף ב. עין משפט ב

חו"מ סימן תיא סעיף א
עין לעיל דף ג. עין משפט ז

עין משפט ב. חו"מ סימן תכא סעיף ג

ג. י"א דצער וריפוי ושבת חייב אפי' שלא בכוונה ט, ובלבד שלא יהיה

ד. כמבואר בסי' ת"י סעיף כ'-כ"א, ובגמ' כ"ח ע"ב וגובה או עומק י' טפחים למיתה, בעינן רק אם עלתה על התל ונפלה ומתה בעינן גובה זה, אבל בנתקלה בעמוד או באבן ומתה מכח החבטה חייב גם באין בו עשרה טפחים, וכמו שנתבאר בסי' ת"י סעיף י"ח. ובסמ"ע שם ס"ק ל'.

ה. כלישנא בתרא דר"א שם בדף כ"ח ע"ב.

ו. דקרקע עולם הזיקתו ודומה למש"כ הטור בסי' ת"י בנתקל בבור ונפל מאחורי הבור דפטור. סמ"ע ס"ק ג'.

ז. כדין בור בסי' ת"י סעיף כ'-כ"א ואף בלא הפקירם, דאלו הפקירם ג"כ היה פטור וכמ"ש בסי' ת"י סעיף ו' בחופר בור ברשותו ואח"כ הפקיר הבור ורשותו של סביבו. סמ"ע ס"ק ד'.

ח. כמבואר בסי' ת"י סעיף ו'.

ט. טור מהרא"ש בסוף פ"ב דב"ק כ"ו ע"א, על המשנה דאדם מועד לעולם, וכ"כ התוס' בב"מ פ"ב ע"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אנוס אלא שוגג קרוב למזיד^י, אבל בנזק חייב אפי' אנוס^כ שאדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד בין ער בין ישן^ל.

עין משפט ג.ד. חו"מ סימן שפד פעיף א

א. אחד המזיק בידו או בשאר גופו או שזרק אבן או ירה חץ והזיק בו, או שפתח מים על חבירו או על הכלים והזיק, או ירק והזיק בכיחו וניעו בעת שהלכו מכוחו הרי זה כמזיק בידיים^מ והם תולדות אדם, אבל אם ירק ונח בארץ ואח"כ נתקבל בהם אדם הרי זה חייב משום בורו^נ שכל תקלה תולדת בור היא.

עין משפט ה. חו"מ סימן תיח פעיף א

א. האש הולך ע"י הרוח ומזיק והוא ממונו של אדם וחייב בנזקיו, וכל הדומה לו שהוא ממונו והולך ומזיק הוא תולדת אש^ו, ויש לו דין אש לפטור בו טמון.

עין משפט ו.ז.ז. חו"מ סימן שפט פעיף יח

יט. ג' אבות נזקין בשור, הקרן, השן, והרגל, ונקראו אבות מפני שהם כתובים בתורה ולהם תלדות שכל דבר הדומה לו מכל אלו נקראים תולדות ודינו כמוהו חוץ מנזק צרורות שיתבאר בסי' ש"צ.

- י. ונלמד מהכתוב "כי יריבון אנשים" וכו'. ושם קרוב למזיד הוא, וריפוי ושבת כתובים שם וה"ה לצער. סמ"ע ס"ק ו'.
- כ. נלמד מיתורא דקרא דכתיב פצע תחת פצע והיה לו לומר פצע בפצע וכל מה שמוצאים לפטור שוגג פוטרים אותו וע"כ העמידו יתור זה רק על נזק. סמ"ע ס"ק ז'.
- ל. חוץ מאנוס גדול שפטור בו כמו בסי' שע"ח ובסמוך בסעיף ד'.
- מ. מבב"ק ג' ע"ב גיריה נינהו כלומר חיציו.
- נ. נפ"מ לפטור בו כלים שנשברו ששבירתן זהו מיתתן ודרשינן חמור ולא כלים. כמבואר בסי' ת"י.
- ס. בב"ק ג' ע"ב.

ח"מ סימן שצ סעיף ג

ג. צרורות הניתזין מתחת רגלי בהמה ^ע בשעת הילוכה אע"פ שתולדה דרגל היא ופטור עליהם בר"ה כרגל, ואם הזיקו ברשות הניזק צריך היה לשלם נזק שלם מהיפה שבנכסיו, אעפ"כ אינו משלם אלא חצי נזק, וע"כ בהמה שנכנסה לרשות הניזק והיו צרורות מנתזים מתחת רגליה ושברה כלים משלם חצי נזק בלבד מהיפה שבנכסיו ודבר זה הלכה למשה מסיני ^פ.

ע. ברייתא בב"ק י"ז ע"ב וכתנא קמא.

פ. פירוש אע"פ שהדברים נראין כסותרין זא"ז שיש לו דין רגל לענין פטור ברשות הרבים, ולענין חיוב תשלומין מנכסיו יש לו דין קרן, שאינו משלם אלא חצי נזק אפי' ברשות הניזק, משום כך אמרו שזו הלכה למשה מסיני ואין להרהר אחריה. סמ"ע ס"ק ט'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com